

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 5.9.2011
KOM(2011) 537 v konečném znění

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Průběžné hodnocení programu Clo 2013

1. SOUVISLOSTI

Program Clo 2013 byl zaveden rozhodnutím 624/2007/ES¹ jako víceletý akční program pro oblast cel ve Společenství na podporu a doplnění činností prováděných členskými státy pro zajištění účinného fungování vnitřního trhu v oblasti cel. Navazuje na čtyři předcházejících programy (Matthaeus, Clo 2000, Clo 2002 a Clo 2007).

Primárními příjemci programu jsou celní správy členských států. Dalšími příjemci jsou jiné zúčastněné správní orgány a hospodářské subjekty z členských států. V současné době je program přístupný členským státům EU, kandidátským zemím, potenciálním kandidátským zemím a zemím, jež se účastní evropské politiky sousedství. Kromě 27 členských států EU se programu účastní další čtyři země: Turecko a Chorvatsko (obě země se účastnily předchozího programu), Srbsko a Bývalá jugoslávská republika Makedonie (které se připojily k stávajícímu programu v roce 2009). Stávající program se týká období od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2013.

Pro dosažení těchto cílů spočívá program především na:

- společných akcích, včetně seminářů a workshopů, projektových skupinách a řídicích skupinách, pracovních návštěvách, činnostech odborné přípravy, monitorovacích činnostech, porovnávání s referenčními ukazateli (benchmarking) a jiných činnostech;
- poskytování informačních systémů včetně transevropských systémů a společných celních aplikací.

Podle čl. 22 odst. 1 rozhodnutí Clo 2013 program podléhá průběžnému hodnocení, které provádí Komise na základě informací od členských států. V zájmu zajištění konzistentní metodiky a koherentního přístupu bylo toto hodnocení smluvně uzavřené s externím poradcem, jenž má specifické odborné znalosti s prováděním hodnocení – „The Evaluation Partnership“. Útvary Komise a zúčastněné země vedly a podporovaly tohoto externího smluvního partnera prostřednictvím řídicí skupiny, která se během trvání projektu vícekrát sešla.

V rámci této zprávy, kterou Komise přijala, je splněna povinnost sdělovat výsledky průběžného hodnocení Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Závěrečná hodnotící zpráva vypracovaná externím poradcem je ke stažení na internetových stránkách GR TAXUD.

2. ÚČEL HODNOCENÍ

V průběžném hodnocení se posuzoval dopad činností prováděných v rámci programu od roku 2008 do března 2011. Zkoumal se v něm pokrok, jehož bylo dosud dosaženo v programovém období, a do jaké míry bylo dosaženo cílů programu (účelnost programu) při rozumných nákladech (účinnost programu). Rovněž se v něm analyzovalo, zda cílů odpovídají potřebám v oblasti cel (posouzení významu) a do jaké míry program přináší přidanou hodnotu EU, tj.

¹ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 624/2007/ES ze dne 23. května 2007, kterým se zavádí akční program pro oblast cel ve Společenství (Clo 2013).

zda cíle programu lze lépe dosáhnout prostřednictvím programu Společenství než na úrovni jednotlivých členských států. Kromě toho bylo posouzeno využití finančních prostředků a pokrok při průběžné kontrole a provádění, zejména pokud jde o řízení programu.

Cílem tohoto průběžného hodnocení je vyhodnotit potřebnost pokračování programu a zda budou nezbytné úpravy programu pro zbývající roky, pokud jde o činnost plánování. Výsledky hodnocení se rovněž využijí v probíhajícímu posuzování dopadu na budoucí program Clo 2020². Závěry uvedenými v tomto sdělení však nejsou dotčena budoucí rozhodnutí, která Komise může v této souvislosti přijmout.

3. METODIKA

Externí poradci pracovali s podrobnou metodikou a založili své odpovědi na důkladné analýze a zjištěních vyplývajících z několika metod shromažďování údajů, jak je znázorněno v tabulce níže (rozhovory, průzkumy, nástroje kvantitativního shromažďování údajů atd.). Údaje byly analyzovány za pomoci komplexního souboru kritérií pro hodnocení a posuzování, která byla vypracována s pomocí řídicí skupiny pro hodnocení projektu³. Platnost zjištění byla znovu projednávána na setkáních s řídicí skupinou. Hodnocení celkově těžilo z vysoké míry odpovědí v průzkumech distribuovaných mezi celními úředníky v členských státech a z aktivní spolupráce vnitrostátních koordinátorů programu Clo 2013.

Tabulka – zdroje údajů pro hlavní otázky hodnocení

Nástroje EQ	Dotazník pro národní celní správy	Průzkum u účastníků činností	Rozhovory s vedoucími programů	Případové studie	Sekundární výzkum
Účelnost	✓	✓	(✓)	✓	(✓)
Řízení	(✓)	(✓)	✓		(✓)
Účinnost	(✓)	(✓)		(✓)	✓
Význam	✓	(✓)	(✓)		✓
Přidaná hodnota EU	✓	(✓)	✓	(✓)	✓

Závorky udávají, že důkazy získané prostřednictvím této metody shromažďování údajů mají jen částečný význam pro odpovědi na hodnotící otázky v příslušné kategorii.

4. POSOUZENÍ

Externí poradce předložil závěrečnou hodnotící zprávu, která představuje systematický a vyčerpávající přehled programu Clo. Podrobný přehled činností a akcí prováděných od roku

² Sdělení Komise. *Rozpočet* na program Evropa 2020 - část II – Informační listy o politice, KOM (2011) 500/II ze dne 29. června 2011.

³ Řídicí skupina sestávala z úředníků Komise a účastníků z vnitrostátních celních správ.

2008 poskytuje pevný základ pro zjištění a závěry, které ukazují značné uspokojení mezi zúčastněnými stranami i příjemci.

Zjištění

Hodnocení ukazuje, že program je úzce provázán s potřebami a problémy příjemců. Zjištění ohlášená externími poradci prokazují, že program je dobrým nástrojem pro podporu provádění celní politiky. Kromě toho hodnocení poskytuje jasný a jednoznačný důkaz, že program přinesl požadované účinky. Obecně vysokou účinnost a účelnost programu lze rovněž částečně vysvětlit profesionálním řízením, jež bylo vyhodnoceno jako velmi pozitivní.

Hodnocení rovněž ukazuje, že činnosti financované z programu Clo 2013 přispívají k harmonizaci pracovních metod vnitrostátních celních správ. Kromě toho byla v hodnocení zdůrazněna pružnost programu jako pozitivní aspekt jeho provádění. Tento aspekt například umožnil, aby projektové skupiny využily zkušeností vnitrostátních celních orgánů při řešení konkrétních problémů a vypracování řešení. Zpráva rovněž dospěla k závěru, že program přináší významnou přidanou hodnotu EU.

Komise bere na vědomí, že všechny zúčastněné strany hodnotily program velmi pozitivně. Programu se daří dosáhnout jemu stanovených cílů, protože vnitrostátním celním správám poskytuje platformu pro spolupráci, další nástroje, společné nebo interoperabilní systémy informačních technologií, společnou odbornou přípravu a příležitosti pro koordinaci. Tyto skutečnosti jasně prokazují, že program přináší přidanou hodnotu EU. Vnitrostátní správní orgány v oblasti cel program Clo 2013 velmi ocenily. Komise proto došla k závěru, že pokračování programu je obecně žádoucí.

Doporučení pro zbývající programové období

Doporučení pro další zlepšení jsou založena na důkladné metodice, rozsáhlém výzkumu a důkladné analýze údajů z průzkumu a přímých rozhovorech se všemi zúčastněnými stranami. Podrobná doporučení jsou uvedena v hodnocení. Aby zbývající roky do roku 2013 byly ještě úspěšnější, navrhuje se následující:

- (1) Zabývat se vnějšími problémy, které zpomalují pokrok dosažený v oblasti usnadnění obchodu.
- (2) Podporovat plné provádění prováděcích ustanovení Modernizovaného celního kodexu, řízení rizik a jednotné uplatňování klíčových nových pravidel, procesů a koncepcí.
- (3) Širší veřejnosti sdělovat výsledky projektových skupin, které vypracovávají a provádějí iniciativu „celnictví budoucnosti“.
- (4) Zavést mechanismy na podporu celních orgánů při předcházení, vyšetřování a boji proti nelegální činnosti.
- (5) Pečlivě zvážit dopady nových činností v rámci programu Clo 2013 v oblasti lidských zdrojů a v současných hospodářských souvislostech se vyhnout zvýšení celkového zatížení členských států a pracovníků Evropské komise.

- (6) Podporovat účast obchodních sdružení na činnostech programu Clo 2013, pokud je to relevantní a vhodné, a zajistit průhlednosti při výběru a pozvání zástupců jednotlivých společností k účasti na společných akcích.
- (7) Pečlivě sledovat zavádění společných nástrojů odborné přípravy a v případě potřeby poskytovat dodatečnou podporu.
- (8) Rozšířit podporu kandidátským zemím a potenciálním kandidátským zemím (včetně nezúčastněných zemí).
- (9) Zabývat se vnějšími problémy, které omezují účelnost transevropských a společných celních informačních systémů.
- (10) Zlepšit řízení a vzájemné působení mezi některými subjekty programu Clo 2013.
- (11) Zlepšit způsob, jímž nástroj pro vykazování činnosti – ART2⁴ odráží vazby mezi činnostmi a cíli/prioritami programu Clo 2013.

Komise v obecné rovině tato doporučení schvaluje. V návaznosti na projekt vypracuje akční plán, který odpoví na každé z doporučení uvedených v hodnotící zprávě a objasní, do jaké míry mohou být prováděna po zbývajících letech plánu činnosti.

Komise si je například vědoma významu, jenž se přikládá plnému provádění prováděcích ustanovení Modernizovaného celního kodexu. Práce v této oblasti pokračuje prostřednictvím stávajícího programu a zintenzivní se v rámci budoucího programu. Dopady činností v rámci programu Clo 2013 v oblasti lidských zdrojů budou řádně posouzeny a toto doporučení bude zohledněno při navrhování příštího programu, jehož cílem bude zavést strukturovanější a účinnější způsoby spolupráce.

Komise již v rámci stávajícího programu rovněž usiluje o monitorování zavádění společných nástrojů odborné přípravy; také tato skutečnost bude důkladně zohledněna při posouzení dopadů na budoucí program. Komise kromě toho prozkoumá režim řízení programu Clo 2013 a fungování výboru a řídicích skupin. Souhlasí s míněním poradců, že je možné dosáhnout zlepšení.

⁴ Druhá verze nástroje pro vykazování činností zavedená prostřednictvím programu Clo 2013.